

מראי מקומות- ברכות לא:

- (א) **אלך ואסתתר בפני אלקנה בעלי, וכו'-** תמה הפני יהושע, איך שייך שחנה הנביאה אמרה שתלך ותעבור על איסור יחוד שהוא אסור מן התורה. ואף את"ל שהיתה מטמנת עדים אחורי הגדר בענין שאותן עדים היו יכולים להרגיש ולראות שלא נעשה דבר, וע"י עדים אחרים שראו סתירה גמורה ה"ל מקנא לה אלקנה בעלה, מ"מ מהכ"ת דבכה"ג בדקי לה מיא, כיון שיש עדים שודאי טהורה, וממילא בכה"ג לא שייך ונקתה ונזרעה זרע. ועוד, דאיך תגרום שימחה השם בחנם. ולכן פי' הפנ"י דלא היתה כוונתה לומר שתלך ותסתר באמת, אלא שאמרה כך דרך מליצה והטחת דברים, דהיינו, דאם ראה הקב"ה לשמוע תפלתה דבר מתנת חנם, מוטב. ואם לאו, תבוא בטענה זו לתבוע בדין, שהרי אם היתה פרוצה והיתה מסתרת, היתה נפקדת ע"י השקאת מים, וא"כ עכשיו שהיא צנועה, למה תהא נפסדת.
- (ב) **א"ל ר"ע, א"כ ילכו כל העקרות כולן ויסתרו, וכו', אלא מלמד שאם היתה יולדת בצער, וכו'-** הק' תוס' בסוטה (כו.), הא גם לש"י זו ק', שהרי כל יולדת בצער תלך ותסתר כדי לילד בריוח, וכו'. ות"י המהרש"א (כאן) דלהרוחה זו שתלד בריוח לא תעשה כ"כ, להיות נחשדת ע"י בעלה, וכו'. אבל אשה עקרה תעשה כל מה שתוכל כדי להיות לה בנים. והצ"ח תי' באו"א, דלכאו' ק', איך תסמוך האשה להסתתר, הלא הברירה ביד בעלה לגרשה, ולא ישקה לה מי סוטה כלל. וא"כ י"ל דכיון דבעקרה, לאחר י' שנים בלא"ה צריך לגרשה, א"כ מה הפסידה ע"י הא דנסתרה, אבל באשה שיוולדת בצער לא שייך סברא זו. וע"ש מש"כ עפ"ז לפרש למה הק' תוס' כן בסוטה דוקא, ולא בברכות.
- (ג) **מכאן שאסור לישב בתוך ד' אמות של תפלה-** כ' הריטב"א דטעם הדבר הוא משום דשכינה תופסת ד' אמות של תפלה. והטור (או"ח ק"ב, א') כ' דהטעם שאסור לישב בתוך ד' אמות של תפלה הוא מפני שנראה כאילו חבירו מקבל עליו עול מלכות שמים והוא אינו מקבל. והביא תוס' דהיכא שעוסק בק"ש וברכותיה וכה"ג אין בכך כלום, והוסיף הריטב"א דה"ה אם עוסק באיזה דבר תורה.
- (ד) **מורה הלכה בפני רבך את-** ע' באור שמח (כלאים י', ל"ב), שהביא מה שהק' העולם, דהא לאפרושי מאיסורא מותר להורות בפני רבו, וכאן, לפי מה דהו"ו סברי דשחיטה הוי עבודה דצריך כהונה, א"כ צריכים ללבוש בגדי כהונה בשעת שחיטה, ובאמת אינה עבודה, ולכן אי"צ בגדי כהונה, ונמצא דאינם יכולים ללבוש בגדי כהונה, שהרי נמצא דלובשים כלאים שלא בשעת עבודה, וא"כ נמצא דהוראתו מפרישם מאיסור לבישת כלאים, וע"ש מה שת"י [יש לעי', לפי מש"כ השער המלך (ביאת מקדש, ו' בסוגריים) לדייק מדברי רש"י ביבמות (לג:), דרק שחיטת כהן דוחה שבת, ושחיטת ישראל אינו דוחה שבת, א"כ אולי היכא שהכהן שוחט, יש בה תורת עבודה, אף אם היכא שישאל שוחט אין בה תורת עבודה, ולכן היכא שהכהן שוחט, באמת יהי' צריך לעשותו בבגדי כהונה, וא"כ נמצא דאין הוראתו מפרישם מאיסור, וצ"ע בה].
- (ה) **מורה הלכה בפני רבך את, וכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה-** כ' המהרש"א, דאף דשמואל ה"ל קטן פחות מב' שנים בשעת מעשה, ואין שייך בו מיתה, מ"מ כל זה במיתה בידי אדם, אבל בידי שמים ה"ל רוצה לענשו, דכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה בידי שמים. והק' החתם סופר (פ' נצבים, דרוש ליום כ"ז אלול תקצ"ז, ד"ה ויגמל), הא אינו בר עונשין בידי שמים עד בן כ'. וביאר דמיתה זו דמורה הלכה בפני רבו הוי מיתה פתאומית, ואין בה שום שטנה, ואף אם הרב מחל על כבודו לא מהני. ואך אם קטן הוא, ואיננו מצווה, אז מהני מחילת הרב (אבל עכ"פ היכא שלא מחל הרב, שפיר נתחייב מיתה, אף פחות מבן כ').